

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Világkereskedelem.

Magyar ember nem kereskedőnek való ezt tartották régebben és tartják még ma is sokan. Nem akarjuk a kereskedelemben rejlő nagyhatalmat felismerni és azért nélkülözzük azt.

Igaz, hogy a legutóbbi néhány év alatt hazai kereskedelmünk kibontakozásában gátolva volt a rossz viszonyok által, ám ezuttal nem a szárnypróbálgatások sikertelenségéről akarunk írni, hanem csak annak konstatálására szorítunk, hogy a kereskedelmi pályára való törekvés még mindig nem elég, ezért nem tartjuk hiábavalónak, hogy fejtegyünk azt a feladatot amely kereskedőinkre vár, kellő világításba helyezésén a megizmosodott kereskedelem jelentőségét és fontosságát.

Régi dolog az, hogy szellemileg csak ott van az igazi fejlődés, ahol az anyagiak is virágoznak. Anglia e tekintetben példaként áll Európa országai

felett. Gazdag műipara kiterjedt kereskedése megannyi emeltyű a közművelődésnek, csatornák, melyeken át a jólét és szellemi haladás a nép közé beszivárog. Itt kiváló hordereje van a kereskedelemnek. Az az élénk és gyors közlekedés, mely országokat és népeket hoz összeköttetésbe, nemcsak a vagyon emelésére, de a szellemi látkör szélesbitésére is szolgál. Hazánk e tekintetben sokáig igen keveset tett, magunknak éltünk, termeltünk és áldott földünk kincsei ismeretlenek maradtak. Az újabb kor felvilágosodott szelleme kezdi ledönteni a kínai falakat és iparunk, kereskedelmünk messze földön is kezdi érvényesíteni jogait.

Az emberiség általános fejlődésének az a végcélja, hogy a humanitás minden népénél elterjedjen. A kereskedelem végcélja pedig az, hogy a világkereskedelemben, annak anyagi és erkölcsi jelentőségében minden nemzet munkás részt vesz. Itt csak oly ese-

mény tekinthető korszakalkotónak mely e végeél kiküzdésében forduló pontot képez. Ilyen fordulópont korunk, melyben a gőzhajó, vasút távirda világrészeket hoz össze, az egész világra kiterjed és a kereskedelem mindenütt, ahol az európai szellem gyökeret ver, óriási dimenziókban terjed. Azonban ez mégis csak átmeneti korszak és a sokoldalú közlekedés áldásait csak unokáink fogják élvezni. A gőzhajó kereskedőinket a legtávolabbi partokra elviszi, a vasutak aszárzöldi messzeségeket megszüntetik. Különböző világrészek terményeit fordíthatjuk életszükségleteink és kényelmünk kielégítésére. Mahagoni faasztalunk talán Hondurasból jön és lábbelink bőrét a délamériai csordák szolgáltatják. Az Európai szüktermést Visconsio és Chicago üti helyre, a cseh üvegyártmányok pedig Missonoi környékén is ismeretesek, A népek nincsenek többé egymástól elizolálva és a kozmopolitikus szilárdság valóságos csodákat hoz létre.

TÁRCA.

Fogarasi Ilona.

Költői beszély.
Irta: Halmay Gyula.

Mint zajtalan kigyó, csuszik a hölgy elé!
S azzal a tudattal, hogy az már az övé,
Szenvedélytől izzó szemeit ráveti,
Térdére borulva szerelmet vall neki:

-- „Asszonyom!.. szerelmem! szívem, lelkem
[vágya!

Te vagy az életem egyetlen bálvány.
Tudom, hogy a férjed rosszul bánik veled,
Életem célja lesz, hogy a multat feledd!..

Légy enyém! Mellettem a menyország vár rád,
Ketten megalkotjuk a boldogság várát!..
Nem leszel ezután elhagyatott, árva!
Más előtt belesz a menny kapuja zárva!..
Aranyba, ezüstbe foglalom az élted.
Nézd, ezt a sok kincset feláldozom érted!
Szép, sugár termotéd bársony veszi körül,
Minden a tied lesz, minnek szived örül!..

A kéjtől reszketve így beszél Adorján!
Meg-meg áll. Lázás szó elakad a torkán.
Kincseit kirakja!.. Arany, gyémánt, ékszer
Villogó sugara napfényével ér fel!
A szegény asszony, mint megbüvölt kis madár
Aggódva, reszketve, szinte halálra vál!
Szemeit irtózza mereszti a kincsre,
Ereje nincsen, hogy távozásra intse!

Végre felocudva, rákiált riadtan:
— „Utadat nem egyszer, már többször kiadtam!
Vidd rablott kincsedet ahonnan szerezted!
Ne mérd rám már többször ezt a nagy kereszted.
Távozz el te sátán, férjem rossz szelleme,
Gonoszra ösztönzöd, nem tehet ellene!
Utállak! Gyülöllek! Szerelmem nem tied!
... Ha rögtön nem pusztulsz, a szolgám majd
[kivet]!..

— „Igy vagyunk!?” — kiált fel Adorján most
[vadul.

— Viharzó szívében sátáni harag gyul. —
— „Vigyázz szép asszony! Még nem tudod
[ki vagyok]!”

— Szeméből a bosszu villáma kiragyog! —
„Esküszöm a pokol minden hatalmára,

Megalázásomnak keserves lesz ára!
Enyémnek kell lenned, kegyetlen szép asszony!
Felel az: „Inkább a zord halált választom!...”

Adorján távozik bosszutól lihegve,
Ilona köréből örökre kivette.
Egyenest oda tart, ahol a tivornya
Bánatát lelkéből majd talán kivonja.
... Föltárja az ajtót!... A várur meglátja:
— „Jer ide Adorján, lelkem hü barátja!
Köszöntöm rád e jó bikavért! Idd meg hát!
Nagyapád sem ivott sohasem ily noktárt!”

... Vadul berohan. A billikomot kapja:
— „Éljen hát ez a nap, a győzelem napja!
Éljen a szerelem, az élet, az öröm!
Vesszen a bú!... Mint e serleget eltöröm!”
Riadó éljen zug! Cigány a tust buzza!
Az egész társaság mámor árját usza.
... A lemenő napnak utolsó sugára
Piros fényt hintegét a vár ablakára.

Mint zajtalan kigyó, csuszik a hölgy elé!
S azzal a tudattal, hogy az már az övé,
Szenvedélytől izzó szemeit rá veti,
Térdére borulva, szerelmet vall neki:

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

Mig a régi időben a népek szomszédaikban ellenségeiket látták most a kereskedelem barátságba hozza őket. Békés harcot folytatnak. A nagy vilákiállításokon felmutatják készítményeiket, nyes terményeiket és a művészetek különféle diadalait. Korunk költészete a vasban és szénben s ezek által az emberiség óriási előhaladásában áll.

Egy tény szilárdul áll: a kereskedelem folytonos fejlődésével azok a követelmények is emelkednek, melyeket az üzlet embereihez kötünk. Hogy szép céljaikat elérhessék, szellemi fegyverrel is kell küzdeniök, s nem csak kereskedelmi cikkeiket, de a kor nemes eszméit is terjeszteniök.

Vármegyei őszi rendes közgyűlés.

(Folytatás.)

Hosszabb vita indult meg a földművelésügyi miniszternek azon leirata kapcsán, hol a törvényhatóságot értesíti, mikép néhány községnek az erdei legeltetés megkönnyítése érdekében legelő-erdők létesítését engedélyezte.

Dr. Senchea János indítványozza, hogy a közgyűlés vegye a miniszteri leiratot tudomásul, de ez csak kezdetnek tekintessék és további lépések történjenek a más községekre nézve. Hosszabb beszédben foglalkozik az ügygel, rámutat, hogy más vármegyékben a lakosságnak mily nagy anyagi haszna van az erdőkből, míg itt a legeltetés az erdők kiterjedése miatt akadályozva van. Rámutat a székely akcióra, hol a székelyeknek nemcsak a legeltetést engedték meg az erdőkben, hanem még nagy készpénz-összegekkel is segélyezték őket. — Végül indítványát azzal egészíti ki, hogy egy albizottság küldessék

ki, illetőleg az elnöklő főispán ur által egy értekezlet hívassék egybe, melyre a főispán belátása szerint hívassanak meg a hivatott egyének és felirat intéztesseék a földművelésügyi miniszterhez, melyben az itteni állapotok megvilágítottván, a terhes és kedvezőtlen állapotok gyökeres javítására intézkedése kéressék. Nagy Lázár bizottsági tag csatlakozik ezen indítványhoz, de különösen hangsúlyozandónak találja, hogy a nép rossz, közgazdasági helyzetét nemcsak az előtte szólt biz. tag. által említett helytelen erdőkezelés, hanem az állatjárványok gyakorisága a tüzifaszükséglet és némely előljárásságok helytelen eljárása is okozza.

Például felemlíti Fogarast, hol egy közlegelő van ugyan, mely felett a felügyeletet az előljárásság gyakorolja, de úgy, hogy nincs köszönet benne. A magas tiszteletdíjak mellett a legelőilletmény tulajdonosoknak egy fillér haszna sincs abból, hogy a legelőben részük van, de még örvendhetnek, ha nem kell ráfizetniök! Így szóló is egy évben úgy járt, hogy mivel szarvasmarhát nem tartott, legelőilletményét tehát nem használta, egy más egyénnek kiadta a saját illetményét, hogy az — kinek marhája voltak — a legelőt vehesse igénybe. De az előljárásság ezt nem engedte meg, azt a néhány koronát, melyet illetményeért kárpotlásul kapott volna, visszakellett adnia azon embernek, ő pedig fizetheti tovább is a nagy községi pótdát, de, hogy legelőilletménye van, abból egy fillér hasznót nem lát. Ezen ügyben írásbeli panaszt is adott be a hatóságokhoz és a hatóságokat, elsősorban az alispánt — kiből teljes bizalma van — kéri a legerélyesebb intézkedésre.

Az alispán felvilágosítást nyujtva ez ügyben, kilátásba helyezi, hogy a panaszt és általában a fogarasi közlegelő kezelése ügyét beható vizsgálat tárgyává fogja tenni és a lehető sürgős orvoslát kilátásba helyezi.

Dr. Turcu János bizotts. tag pártolja Dr. Senchea indítványát s egyuttal panasz-

ként felemlíti, hogy a községek pótdói tulajmagasok, mi az erdők és legelőterületek helytelen kezelésében is leli indokát, igen szükségesnek találná, intézkedések tételét azon irányban, hogy az e vármegyében alkalmazott erdészek legyenek nagyobb figyelemmel és tekintettel az itteni nép sajtáságos viszonyaira. — Elnök főispán az elhangzott beszédekre megjegyzi, hogy a közigazgatási, bizottság által az alispán már előzőleg felhivatott, hogy különösen az alsóárpási járásban az erdők okszerűbb kezelése iránt tegyen lépéseket, megemlíti azt is, hogy személyesen is érdeklődött ez ügy iránt a fővárosban léte alkalmával és akkor magától a földművelésügyi minisztertől megnyugtató nyilatkozatot nyert.

A főispán e kijelentését zajos helyesléssel vette tudomásul a közgyűlés s maga indítványozó tag is, aki öle mint indítványtevő a zárszó jogával, újból is kéri az értekezlet egybehívását s egyuttal rámutat arra a helytelen és párját ritkító állapotra is, hogy az árpási járási erdőgazdonság vezetője nem a járás székhelyén, hanem más járásban vagyis Fogarasban lakik, miáltal a lakosság költségekkel terheltetik, holott törvény van arra, mikép minden hivatalnok köteles a székhelyén lakni, csak itt lehet tehát kivétel. Erre nézve is kér intézkedést.

Brumboi ótöháni lelkész, bizotts. tag rámutat, hogy sok helyen az erdészek rosszul alkalmazzák az erdőtörvény intézkedéseit s ezáltal a lakosságot megterhelik, így hivatkozhatik Ótöhán községre, hol oly erdőterületek beerdősítésére kényszerítették a lakosságot, hol az eredménnyel nem járt s a többször megkísérlett ültetésnek sem lett foganatja. Dr. Serbán Miklós rövid felszólalása után végül a közgyűlés nagy többséggel elfogadta Dr. Senchea indítványát.

A májusi fogarasi közgyűlésből Ő felsége 40 éves uralkodási jubileuma nevezetesen a június 8-iki koronázási évforduló alkalmá-

— „Asszonyom!... szerelmem! szivem, lelkem [vágja!]

Te vagy az éltem egyetlen bálványja.
Tudom, hogy a férjed rosszul bánik veled,
Életem célja lessz, hogy a multat feledd!...

Légy enyém! Mellettem a menyország vár rád,
Ketten megalkotjuk a boldogság várát!...
Nem leszel ezután elhagyatott árva!
Más előtt belesz a meny kapuja zárva!...
Aranyba, ezüstbe foglalom az élted.
Nézd, ezt a sok kincset feláldozom érted!
Szép, sugár termeted bársony veszi körül
Minden a tiéd lessz, minnek szived örül!”

A kéjtől reszkette így beszél Adorján!
Meg-meg áll. Lázás szó elakad a torkán.
Kincseit kirakja!... Arany, gyémánt ékszer
Villogó sugara napfényével ér fel!
A szegény asszony, mint megbüvölt kis madár
Aggódva, reszkette, szinte halálra vál!
Szemeit irtózza mereszti a kincsre,
Ereje nincsen, hogy távozásra intse!
(Folytatjuk).

A vén bakkanocsos.

Bevezető tájékoztató a színmű ifjúsági előadásához.

Kedves fiaim és leányaim! Azaz, hogy az udvariasságban hiba ne legyen: Kedves leányaim és fiaim! De akár hogy van, látom, hogy sokan vannak és örülök, hogy kettő

kivételével nem sajátjaim. Mert bizony ismétlődnie kellene a bibliai csodának, hogy egy apa kenyeréből jólakjnak. Még akkor is kíváncsós volna, hogy pénzesebb apát válasszatok magatoknak, teszem egy Rotschild vagy Vanderbilt személyében, akinek minden szava édes-aranyosan cseng nem csak ugy tréfából, hanem komolyan mint a teli erszényben. Sőt azt hiszem, bár rimesen összecseng a két kincsesládának a neve: ime Rotschild-Vanderbilt, amis szép összhangzás a versben, de hogy titeket mind oltartsanak szeretettel, arra talán ők is szegények.

De legyen vége a tréfának! Mert jól tudjátok, hogy amit tiz apa nem tehet, azt megteszi gyermekeiért egy édes anya. Nettek is van egy ilyen édes anyátok, aki gondos szeretettel, bőséges áldásából megadja mindnyájatoknak az élet betevő falatját, a mindennapi kenyeret.

Ezt az édes anyánkat hazának hívjuk, mert hajlékunk, otthonunk, mindenünk; szerető gondnal táplálja mindnyájunkat. Hozzá ragaszkodunk mi is mint szerető gyermekei, mert az ő kenyerét esszük. Esszük ama édes anyaföldnek a kenyerét, melyet vérrel öntöztek apáink. Ez a drága vér megáldotta ezt a földet, melyből lettünk, melynek kenyeréből ettünk és melybe életünk őszi levélhullásán majd temettetünk mindnyájan.

Ezt azt anyaföldet szerették költőink is.

De mig mi a hazaszeretetet érezzük szívvél-lélekkel, addig az isten megáldotta költők szavakat is találtak, melyekkel kifejezték azt a mindnyájunkban lakozó szeretetet. Hangot találtak édes dalra, mint a fülemile, mely zokogó imaszóval dalolja végtelen háláját az istenhez azért, hogy életével élvezi gyönyörű világát.

A költők drága Magyarföldünk dalos madarai, kik lelkes emberszóval éneklük a nemzet háláját a hazához, mely ápol s oltakar; istenhez, kinek teremtő szeretetéből lettünk.

Az idegenbe szakadt gyermek visszakiváncsodik a szülői házhoz, vigyék bár gazdag, gyönyörű tündérkertbe, mert az anyai szeretetet csak otthon találja édes anyjánál.

Kedves ifjuság! Így járt idegenben a magyar költészet is vagy száz évvel ezelőtt. Olyan nyelven, oly szép kifejezésekkel akart szólni, mint a régi görög költészet vagy a régebbi fejlődésű újabb irodalmak pl. a francia, angol, olasz, német. Oly tárgyakat akart megénekelni, amelyekért amazok lelkesedtek. Teremtett, alkotott is a magyar lélek ama idegen nemzetek hangján. De bár megcsodálta a nemzet, mégsem szerette a klasszikus, művészi költészetet. Nem szerette azért, mert érezte, hogy szép, de szívéhez nem szól.

A költők ekkor felhagytak az idegen tárgyak feldolgozásával, visszatértek szülő-

ből hódoló felirattal üdvözölte a királyt, a kabinetiroda részéről érkezett köszönő leiratot ezen közgyűlés hódolattal vette tudomásul. A körjegyzők és segédjegyzők 1908. évi fizetés kielégítésére szükséges összegről elkészített főkimutatást a közgyűlés elfogadta és azon kéréssel terjeszti fel hozzájárulás végett a belügyminiszterhez, hogy az 1908. évre szükségeselt 33225 kor. 58 fill. összeget e célra az állampénztárból kiutalványozni méltóztassék.

Tudomásul vétettek a kereskedelemügyi miniszternek rendeletei, melyek az ujonnan létesítendő törvényhatósági közutak építési céljaira szállítandó fedenyagküldeményeknek az államvasutak vonalain leendő viteldij-kezdményéről, továbbá a fogaras—brassói h. é. vasut építésére — a megejtett helyesíni bejárás alapján — az engedély kiadásáról és végül ugyancsak a fogaras—brassói vasut céljaira megszavazott megyei hozzájárulás jóváhagyásáról szólnak. Ez utóbbiban értesíti a törvényhatóságot a miniszter, hogy az 1907. évi XL. t.-c. 2. §-ában nyert felhatalmazás alapján a bel- és pénzügyminiszterrel egyetértőleg véglegesen jóváhagyta a törvényhatóságnak azon határozatát, hol a kérdésbeni vasut céljaira megszavazott 400.000 korona hozzájárulás fedezése céljából folveendő kölcsön törlesztésére 3%-os megyei pótdátot vetett ki. Ezen 3%-os pótdát maximumnak tekintendő s évenként mindig csak a valószínű szükségletnek megfelelő összeg erejéig lesz a pótdát megállapítandó.

Ez utóbbi leiratot a közgyűlés — midőn tudomásul vette — elhatározta egyuttal, hogy tekintettel a jelenlegi kedvezőtlen pénzügyviszonyokra a tervezett kölcsönfelvételt kedvezőbb viszonyok beálltáig elhalasztja s megbizta az alispánt, hogy annak idején a lehető legkedvezőbb feltételek mellett a szükséges kölcsönt biztosítsa s a kötelezvényt a maga idejében terjessze a közgyűlés elé, felhatalmazta arra is, hogy a hozzájárulási részlet

után az esedékesség napjától járó kamatot a vármegyei közuti tartalékalapból 5% kamat mellett előlegezhesse s végül felhatalmazta, hogy a 3%-os pótdát kivétele iránt az alispán megtehesse a szükséges intézkedéseket, — nemkülönben arra is, hogy a megalakult fogaras—brassói h. é. vasut részvénytársaságtól a vármegye részéről biztosított hozzájárulás összegének megfelelő névértékű törzsrészvényeket átvegye s annak megtörténtéről tegyen jelentést.

Ezután a központi választmány megválasztása eszközöltetett. — Mivel a törvény a szavazatlappal való titkos választást írja elő, az elnök gróf de la Motte Arthur biz. tag elnöklete alatt Macaveiu Jakab, Steinburg P. Frigyes tagok és dr. Neamtiu János jegyzőből álló szavazatszedő küldöttséget megbizott a választás megejtésével és a szavazás tartamára a közgyűlést felfüggesztette. — A szavazás eredménye később kihirdettetvén, megállapított, hogy összesen 93 tag szavazott és a beadott szavazatokból Macaveiu Jakabra, dr. Serbán Miklósról, Szabó Károlyra, Bisztray József 93—93, Dr. Turcu Jánosra, Fleischer Sámuelre, Dr. Benedek Artura 92—92, Borzea Miklósról, Fleissig Gyulára, Dr. Senchea Jánosra, Steinburg P. Frigyesre 91—91, Váro Bénire 90, Bocskor Ádámról, 56, Balla Károlyra 53, Jankovich Bélára és Dr. Vasu Oktáviánra 49—49, Dr. Pertia Tituszra 47, Péchi Jánosra 45, Maxim Recseánra 40, Dejenariu Jánosra 36, Aladics Emilre 2, Simon Jenőre, Nagy Lázárra, Kovács Gáborra, Várnai Sándorra, Hersényi Bélára, Novák Jánosra és Kovács Jánosra 1—1 szavazat esett.

Tehát a legtöbb szavazatot Macaveiu Jakab, Dr. Serbán Miklós, Szabó Károly, Bisztray József, Dr. Turcu János, Fleischer Sámuel, Dr. Benedek Artur, Borzea Miklós, Fleissig Gyula, Dr. Senchea János, Steinburg P. Frigyes, Váro Béni, Bocskor Ádám, Balla Károly, Jankovich Béla, Dr. Vasu Oktávián

nyerték s ezen 16 tagból alakul meg az 1908—1910. évekre a választmány.

(Folytatjuk.)

Városi közgyűlés.

Fogaras rendezett tanácsu város képviselőtestülete folyó évi október hó 29-én d. u. 2 órakor a városházánál Belle Sándor vármegyei alispán elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott.

A képviselőtestületi tagok elég szép számban jelentek meg.

Tárgyalás alá kerültek a következő tárgyak:

1. Az 1908. évre érvénnyel bíró legtöbb egyenes állami adót fizető városi virilisek névjegyzékét megállapította, az 1886. évi XXII. t.-c. 33. §. alapján a hivatkozott sorrendben.

Rendes tagok: 1. M. kir. ménesbirtok 2995 Kor. 45 fill., 2. Kühn Mihály tőkepenzes és házbirtokos 2300 Kor. 29 fill., 3. Dr. Senchea János ügyvéd kétszeres adója 1671 Kor. 02 fill., 4. Roth Henrik mészáros, iparkamarai tag kétszeres adója 1170 Kor. 12 fill., 5. Vogel János hagyatéka, házbirtokos, adója 1139 Kor. 07 fill., 6. Schul Henrik nagykereskedő 986 Kor. 35 fill., 7. Dr. Micu András vrm. tiszti főügyész, kétszeres adója 976 Kor. 26 fill., 8. Gombos Gyula uradalmi intéző, kétszeres adója 958 Kor. 40 fill., 9. Stoff Péter műmolnár 952 Kor. 02 fill., 10. Steinburgi Pildner Frigyes gyógyszerész, kétszeres adója 931 Kor. 80 fill., 11. Deutsch Lipót fakereskedő 903 Kor. 89 fill., 12. Kaufmann Ferenc fakereskedő 903 Kor.

anyjukhoz és magyar hazánkról kezdtek énekelni. Így lett a költészet magyar nemzeti vé megőrizve a költői szépségeket, ha idegenből is kölcsönözte. Tartalma azonban mindig magyar volt.

De míg a régi nagy költők, teszem szindarabokban vagy elbeszélő költeményekben majdnem mindig csak királyokról és más hatalmasokról szóltak, addig a szabadságharc fideje körül ez megváltozott. Mindenki azt bangoztatta, hogy a nép is édes gyermeke e hazának. A költészet is áttért a **szamos, friss népiélet** rajzára. Szerepeltette drámai és elbeszélő műveiben egyaránt, kedves és kevésbé rokonszenves vonásaival de mindig magyarosan és őszinte szeretettel.

Ezeket a szindarabokat, melyekben tehát a köznép szerepel, mondjuk népszínműveknek. Lehetnek csak tragédiák vagy komédiák, legtöbbször pedig ugynevezett középdrámák vagy színművek, mert bennök a nép egészséges életének megfelelően arányosan vegyül a tréfa és komolyság. A mi darabunk is ilyen. Azonban közelebbről nézve azt látjuk, hogy több benne a vidám elem kivált a végo felé. Így azt mondhatjuk, hogy inkább vigjáték, mert megtréfáltatás a végcélja.

Személyei a nép emberei: Korcsmáros, kántor, obsitos. Az obsitos még nem is olyan régen és jól ismert alakja volt a magyar

népiéletnek. Akkor még jó sok évre hordta borjúját a baka, legtöbbször addig, míg félig vagy egészen rokkantnak elbocsátották, a sok évi hü szolgálatért semmi elismerés nélkül. Azaz egy bakasapka és bakaköpeny járt ki végkielégítés képen, mert legtöbbször más ruhája nem volt az obsitosnak, rá sem telt volna. Az ilyen kiszolgált vitéz aztán adta falujában a katonai tekintélyt minden politikai kérdésben, melyről nagyelkésve hallottak. Ezek voltak a Hány Jánosok, kiket Garay János neves költőnk élethűen örökített meg **Obsitosában**. A nagy Napoleon ezek előtt legföljebb jó bajtárs volt, kiről barátságos jóindulattal szoktak megemlékezni neki is juttatva valamit a hadi dicsőségéből.

Szindarabunkban ezen obsitos szegény mint a templom egere, azaz neki és fiának, ki beleszeretett a gazdag és kincskereső korcsmáros leányába, nincsen több pénze, mint szokott lenni a takarékos diáknak február 29-én közönséges évben. A kántor egy véleményen van a korcsmárossal sőt annak valószínű közvéleménye, erősen támogatja a kőr visszautasításában.

De katonának sorozzák a korcsmáros gyáva fiát. Süketséget tettetett, de rajta veszett, mert mikor a hadnagy jó hallkan azt ígére neki négy szemközt, hogy egy tál töltött káposztáért szabadon ereszti, bizony jól hallja és elárulja magát. A kántor ekkor írásban

adja a korcsmárossal az obsitos fiának, hogy oda adja neki leányát sőt apját is eltartja ha előbb leszolgálja a korcsmáros fia helyett a hat évet a katonaságnál. Az obsitos fia elvállalja. Majd holt hírét hallják. Apját azalatt eleinte valahogy majd sehogysem tartotta a korcsmáros. Visszajön azonban az obsitosnak csatában megbénult fia. A menyasszonyhoz való jussát követeli. De megjárja a durva korcsmárossal.

Majd a kántor leányának segítségével az obsitos felkelti a korcsmáros kincsvágyát és hálóba csalja. Az elásott kincsre leső korcsmáros előtt a két katona pár aranyat kiás a földből, mit maguk elhintettek. Másnap az öreg bakkancsos beállit a korcsmába és nagy ur mód költi az arany pénzt. A korcsmáros már most nem nyugszik, míg a látszólag ellenkező obsitosékat ráveheti a régi mátkaság megvalósítására. A fiatalok összekelnek. A kántor leányát is elveszi a korcsmáros fia. A kincsel való becsapás kiderül; a korcsmáros kelleetlenül bár de mégis belenyugszik a megtörténtekbe, nehogy még ráadásul ki-nevessék.

Látjuk tehát: Vége jó, minden jó!

No de jó lesz már innen menem, mert még megtalál haragudni a szini Direktor és ennek aztán nem jó vége lenne.

K. E.

89 fill., 13. Epstein Izidor fakereskedő 903 Kor. 88 fill., 14. Wolff Mihály örökösei, hentes 897 Kor. 43 fill., 15. Haner János házbirtokos 893 Kor. 89 fill., 16. Dr. Sierbán Miklós ügyvéd, országgyűlési képviselő, kétszeres adója 888 Kor. 64 fill., 17. Dr. Dániel Ödön korházi főorvos, kétszeres adója 854 Kor. 76 fill., 18. Dr. Benedek Arthur árvaszéki elnök, tudor, kétszeres adója 849 Kor. 64 fill. 19. Hermann János gyógyszerész, kétszeres adója 831 Kor. 90 fill., 20. Zaglicht József szeszgyáros 815 Kor. 24 fill., 21. Fleissig Gyula szeszgyáros 815 Kor. 24 fill., 22. Fleissig Hermann id. ászeszgyáros 815 Kor. 34 fill., 23. özv. Eleissig Lipótné szeszgyáros 815 Kor. 23 fill., 24. Dr. Fejérvári Adolf örökösei 735 kor. 14 fill., 25. Schul József zálogház tulajdonos 667 Kor. 12 fill., 26. Dr. Popp Lőrinc ügyvéd, kétszeres adója 656 Kor. 50 fill., 27. Thierfeld Lipót nagykereskedő 626 Kor. 32 fill., 28. Licht Sámuel szállító 618 Kor. 79 fill., 29. Dr. Turcu János ügyvéd kétszeres adója 568 Kor. 66 fill., 30. ifj. Walther István mészáros, 527 Kor. 81 fill., 31. Novák János, divat áru kereskedő iparkamarai tag kétszeres adója 518 Kor. 46 fill., 32. Szabó Károly uradalmi intéző kétszeres adója 498 Kor. 98 fill.

Póttagok: 1. Páncél Károly, lelkész kétszeres adója 498 Kor. 56 fill., — 2. Dr. Bauszner Guidó kir. körjegyző tudor, kétszeres adója 487 Kor. 46 fill., 3. Furca tak. pénzt. 468 Kor. 94 fill., 4. Ev. ref. egyház 464 Kor. 58 fill., adóval.

2., A városi igazoló választmányba Dr. Senchea János és Dr. Rosenberger János képviselők egyhangulag megválasztattak, az 1886. évi XXII. t.-c. 51. §-a alapján.

3., Kihirdettetett és egyhangulag elfogadtatott a városi szervezési szabályrendeletre hozott törvényhatósági jóváhagyó határozat.

4., A közgyűlés beosztotta az átvett, életfogytiglan megválasztott előljárókat, megfelelő hatáskörbe.

5., Végül elhatározta, hogy városi tisztújításnál működő kijelölő választmány két tagját a tisztújító szék megalakulása alkalmával fogja megválasztani.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Megemlítjük még hogy a miniszter névjegyzéke 1907. évi október 30-án a városházánál 15. napi közszemlére kitétetett s az ellen ugyanott az alispánhoz címzett esetleges felebbezések azon idő alatt beadhatók,

Ugyan ezen a napon 3 órakor folytatólag a községi képviselőtestület is gyűlést tartott s arról a helyszűke és az idő rövidsége miatt a jövő számunkban fogunk megemlékezni.

Szinészet.

Szombaton, a híres Vig özvegy került másodszor színre azzal a külömbéggel, hogy Valenzien szerepét ezuttal új tag: *Madarasi Berta* énekelte, aki táncával is kitűnt. Drámai hősnőre lenne a társulatnak szüksége inkább, mert hiszen a kis *Krassóit* már megjelenése, külseje, hangja is egyenesen és szorosán a szende szerepkörre predestinálja. A telt ház sokat tapsolt a kitűnő darabnak.

Vasárnap egy kitűnő népszinmű, Bokor József „Gyerek-asszony“-a ment megint telt ház előtt. Ez a népszinmű mese-szövéseben szegényes, de olyan ügyesen vannak beállítva a jelenetek, hogy az összehatás nagyszerű. Sokat segített a darabon a kitűnő előadás. *Turi* és *Dányi*, ez a két ügyes és pompás hangú, valódi művész, jókedvük teljességében olyan remek alakítást nyújtottak, hogy a legnagyobb elismerésre érdemesek. Minden nótájukat meg kellett ismételnünk a zajos tapsokra. *Baróti* remek volt, mint mindig. Kitűnt még *Kovács*, nagyon sok derűtséget keltett. *Komáromi* és *Zilahy* is ügyesen játszották kis szerepüket. A darab nagyon tetszett, gördülékenyen, vígan ment, sok derűtséget és tapsot váltva ki a közönségtől.

Hétfőn zónaelőadásként harmadszor került színre *A vig özvegy*, ezuttal is sok nézője akadt a híres operetnek, mely a két előbbihez hasonló kitűnő előadásban ment mindvégig.

Kedden a társulat legnépszerűbb férfi tagjának: *Dányi Jánosnak* jutalmául a *Bob herceget* játszották. Ezt a híres primadonna szerepet bátran vehette *Dányi*, hiszen olyan hanggal és játékbeli tehetséggel, sőt megvesztegetően szép külsevel bír, hogy minden tekintetben felette áll a szerep híres kreálójának *Fedáknak*. Az általánosan ismert darab sajnos kevés közönséget vonzott. Pedig *Dányi* olyan gyönyörű *Bob* volt, éneke és játéka olyan harmoniában állt szép külsejével, hogy sajnálhatta, aki nem látta. Elmondhatjuk, hogyha nem ismerte volna a közönség *Dányit*, megesküdött volna, hogy egy bájos primadonna játszik a színpadon. És most még egyet. Fogaras abban a tévhitben él, hogy amely darabot már látott, többet nem ad érte pénzt, akárkinék a jutalomjátéka is. Az igazgató pedig úgy gondolkodik, hogy az új, kasszadarabokat magának tartja, a régi darabokra vonzza a jutalmazandó személye a közönséget. Nagyon elszomorító helyzet ez. A közönség inkább takarítsa meg a beléptidiját és ne nézzen meg egy új darabot, hanem azon a pénzen menjen el kedvencei jutalomjátékára. Mert azt kell meggondolni, hogy *Dányi* egész szini szezón alatt, estéről-estére gyönyörködtette a közönséget, kedves szórakozást szerzett, most tehát hálából meg kellett volna tisztelni őt a tömeges megjelenéssel, egyszersmind megajándékozni beléptidijainkkal, melynek csekély összegét külön-külön senki sem adhatná neki, egy tömegben azonban szép ajándékot tett volna ki.

A kis közönség nem deprimálta az est hőst. Nemcsak gyönyörű szép, de kedves, vidám, szilaj *Bob* volt, le is róttuk elismerésünket minden megjelenése alkalmával zajos tapsokkal, sőt az obligát lepecsételt dobozt is átnyújtották a közönség zajos tapsai kíséretében.

Szerdán a *vig özvegy* parodiája, A

vigadó özvegy került színre szépen megtelt ház előtt. A darab pikáns és alkalmi szellemeskedéssel van tele, sőt a primadonna le is vetkőzik benne, tehát a közönség biztos. *Kissé* vontatottan ment, a színlapra kiírt egyes szereplők hiányoztak a darabból. Az egész darabon meglátszik, hogy még nincs jól összetanulva. Egyébként teljesen pendantja a *vig özvegynek*, minden jelenése ugyanaz, más szereplőkkel. *Turi* és *Baróti* nagyszerűen játszottak. *Turi* szép toalettjei is emelték az összehatás. *Kovács* is nagyon jó volt, meg *Hegyesi*, kedves volt a kéménysoprók tánca. *Ivánfi* és *Zilahy*, meg *Dányi*, kis szerepükben is derűtséget keltettek. Kiemeljük még e darabban a seprű-táncot s pompás kuplét. A közönség sokat nevetett és tapsolt.

Csütörtökön a Jókai „Köszívű ember fiai“ című örökszép regényéből alkotott dráma, a gyönyörű: *Keresd a szíved* került színre, *Zilahy János*, a népszerű fiatal drámai hős jutalmául. Ez már helyes választás volt. Meg is látszott a nézőtöredék ellenére is szép és intelligens közönséggel telt meg, amely közönség egész este a legfeszültebb figyelemmel kísérte a szereplők kifogástalan, mélyen átértett játékát és zúgó tapsokkal ünnepelte az est hőst. A darabban egyenlően briliáns két szerep a *Richárd* és *Palvic* szerepe. Ha megmondjuk, hogy ez a két szerep *Zilahy* és *Kiss Árpád* kezében volt, úgy tudhatja mindenki, hogy a legprecízebb tökéletességgel volt megjátszva. A legcsekélyebb és legfinomabb nüanszok érvényre jutottak. *Kiss* legfényesebb jelenete a haldoklási jelenet volt, *Zilahy* az első felvonás utolsó párjelenete és a harmadik felvonásbeli, amidőn anyja szavára hazamegy. A két briliáns alakítás mellett *Krassóit* illeti a babér. Elbűvölően bájos és naiv volt, de elragadóan erélyes is tudott lenni. *Komáromi* az egyéniségével ellenkező drámai szerepet meglepő precizitással játszotta meg. Elismerés illeti. *Baróti* és *Asbóth* ezuttal nem emelkedtek a helyzet magaslatára. *Asbóth* rendkívül halkán beszélt, *Baróti* pedig nem tudta a szerepét, e miatt a sugó úgy kiabálta a *Baróti* szavait, hogy *Baróti* meg is kimélhette volna magát a beszédétől. *Kovács* *Kissé* énekelte a rimeit. *Egyed Margit* is jobb lehetett volna. A darab maga azonban, a *Baróti* jeleneteit kivéve gördülékenyen ment.

Pénteken másodszor adták *Szigeti József* szép színművét: *Violát*, ismét az elmúlt heti jó előadásban. Általában e hetet sikerültnek mondhatjuk. Leszámítva a „*Bob herceg*“ csekély közönségét. Ezt azonban ne értsse a kiváló tehetségű *Dányi* úgy, mintha őt nem szeretné a közönség. Sőt ellenkezőleg! Ő a társulat egyik legrokonszenvesebb és legkiválóbb tagja. A hibás csak is ő, amiért a minden szezónban az unalomig lejátszott „*Bob herceget*“ választotta. Máskor, — most már ismerve a fogarasi közönség gondolkozását — ha régi darabot választ is, legalább olyat adjon elő, amit itt vagy egyáltalán nem, vagy nagyon régen nem játszottak és a közönség elismerése nem fog hiányozni.

Szombaton este, lapunk zártakor *Szép Ilonka*, ez a nagyhirű operett került színre. E héten pedig kedden vagy szerdán, nagy szenzációra számíthatunk. A derék és fáradhatatlan karmester pár jutalmául opera kerül színre, ami első eset Fogarasson. „*Hoffmann meséit*“ tanította be a ki-

tűnő zenészpár, hogy milyen fáradtsággal, azt elképzelhetjük. Reméljük, hogy e művészi szenzációt a közönség tömeges megjelenésével hálálja majd meg.

Halmy Gyula.

H I R E K.

Színész-sztrájk.

Már ilyen is van. Ma már elmondhatjuk, hogy a XX-ik század nem a gőz és villám, hanem a sztrájkok korszaka. A színészek nincsenek megelégedve helyzetükkel és világtelforgató eszméket, újításokat akarnak életbe léptetni. Mint halljuk, a mi színészeink is beléptek az országos szövetségbe s a megijedt direktor elé a következő, égbekiáltó követelésekkel léptek:

1. A primadonnának szerződésileg kikötött kézesítők csak nyáron legyenek érvényesek.

2. Ha náthás a partner, engedtesék el a szinpadai csók.

3. A táncoknál csak az orrhegyig szabad a lábat emelni, tovább egy vonalnyival sem, mert fő a diszkrét mozdulat.

4. Előleg kéréskor ne legyen szükség a római pápa protekciójára, elégedjék meg az igazgató az osztrák-magyar bank néhány meleg, ajánló sorával.

5. Az igazgató ne akarjon ridegebb lenni a dicső magyar nemzetnél, hanem kövesse azt, t. i. borítsa a feledés fátylát a multakra. (Multak alatt az előlegeket értve.)

6. Ha a tag elkésik a próbáról, ne büntesse az igazgató, tegyen úgy, mint a szentírás mondja: örüljön a megtért bűnösnek.

7. Ha a színész elejti szerepét, de nem törik el, ne vonják le a szerep értékét a gázsiból.

8. Gázsiemelés az egész vonalon, fejenként öt koronával.

9. Nagyon szerelmes párjelenetek után a férfi színész, idegei csillapítása fejében külön ötkorona díjazásban részesüljön. A nőnek erre nincs szüksége, neki legjobb csillapítószer az alvás.

10. Ha a tag délután is játszik (például kalabriaszt a Transsylvaniaiában) ezért napi gázsijának felét kapja.

11. A szinpadai légvonat menetrendjét pontosan szabályozza az igazgató.

12. Pokolba a szinpadai birósággal!

A követelések már be vannak nyújtva Fehérnek, aki ijedtében 5 kilót hizott. És most nagyban töri . . . nem a házasságot, hanem a fejét, miként oldja meg . . . (no-no ne gondoljanak kérem semmi pikantériára) a gordiusi csomót. Mert szörnyűséges állapot ám, az a színész-sztrájk. Ők ugyanis nem úgy srtrájkolnak, hogy beszüntetik a munkát! Oh nem! Hanem mindent fordítva végeznek. Ha például be kell jönni a színésznek, akkor kimegy. Ha sirni kell,

kacag, ha énekelni kell, hallgat. A sugó ordít, a színész suttog. A kar a drámákban énekel, operettekben hallgat, a primadonna más darabot énekel, mint amit a zenekar játszik és azt is más hangnemből. A szerelmes pár a csokolódzás helyett verekedik. Szóval rettenetes állapot lenne ez.

A sajnálatra méltó igazgató most buskomoran gondolkozik a problema megoldásán, ami, ha nem sikerül neki, jövő számunkban majd tanáccsal szívesen ellátjuk. —ő.

— Személyi hír. Széll József, vármegyénk főispánja f. hó 28-án Budapesti utjáról hazatért.

— A reformáció emlékünnepe alkalmából október 31-én az ev. ref. templomban istentisztelet volt, melyen az összes református tanulók részt vettek. A predikációt Krizbay Sándor ref. s. lelkész tartotta, az áll. polg. leányiskola és a gimnázium egy-egy növendéke pedig alkalmi szavallatot adott elő. A megható vallási ünnepet szép énekkel fejezték be.

— Esküvő. Ma, november 3-án vezeteltárhoz Fehér Kroly szintársulatunk agilis igazgatója az ifju és bájos Szébeni Eliz kisasszonyt, Szébeni József nyerstermény kereskedő leányát Csikszereében. A fiatal házaspár hétfőn este érkezik körünkbe, amikor is a boldog férj, társulatának összes tagjait megvendégeli. Tartós boldogságot kívánunk!

— Halálozás. A Reiner családot nagy csapás érte, fiuk Reiner Viktor, aki a nagy-szebeni kadetiskolának volt a növendéke 19 éves korában f. hó 1-én jobblétre szenderült. Temetése f. hó 3-án délután 2 órakor lesz. Az ifju, aki a katonai pályán haladva nem a haremzón, hanem „ágyban párnák közt“ halt meg, egykor a helybeli áll. főgimnáziumnak is növendéke volt. Nyugodjék békében.

— Halottak napja. A borus ős utolsó virágai ott hervadoznak a temetőben, ahol az emlékezés halvány mécsesei mellett küldték fel illatukban az itt maradt gyászolók fájó sohajait az elköltözött kedvesekhez. Városunk minden felekezete megünnepelte a halottak emlékének szentelt eme napot, feldíszítván kedvesei sírját virággal, méccsel és forró könnyekkel. Bizonyára ez utóbbiak keltettek legtöbb örömet a másvilágon.

— Jutalomjáték. Mint értesültünk e héten kedden vagy szerdán lesz a színházi zenekar kitűnő és fáradhatatlan karmesterének, a Baranyai párnak a jutalomjátéka, mely alkalommal a Hofman meséi, Offenbach örökbecsű, gyönyörű operája került színre. Az estéről-estére páratlan precizitással játszó érdemes zenészeket ezuton is ajánljuk közönségünk b. figyelmébe. Valóban méltó az elismerésre e két kitűnő zenész és reméljük, hogy színházlátogató közönségünk nem fog késni a jól megérdemelt elismeréssel a kiváló zenészpárral szemben.

— Az ős. A nyár óta nem volt eső. Állandóan derült, száraz időt élveztünk, ami látszólag kellemes volt, de ha meggondoljuk, hogy a gazdák nem vethették el az őszi magot a nagy porba, bizony nem nagyon örvendhetünk a meleg napsugaras vénasszonyok nyarának. Október végén végre borongani kezdett, s a nagyon hideg reggelek és esték is megengyhültek. Sajnos, nálunk csak

nagyon későn kezdődött a tartós esőzés, a határban bő volt az isten áldásaként hulló eső és így gazdáink ha későn is, de megkezdhetik végre az őszi vetést. Az országban szerre mindenütt volt eső és ennek következtében a buza ára is esett, vajjon nem tudnák ezt kereskedőink, miért nem esik a liszt ára is?

— Olcsóbb a hus. Egész békésvármegyében különként 20—30 fillérrel estek a hus árak. Marosvásárhelyen és Szentgotthárdon, az ország két különböző pontjain 15—20 fillérrel olcsóbb a hus. Budapesten a központi vásárcsarnokban 30—40 fillérrel lett olcsóbb. Hol maradsz oh Fogaras az éji homályban?

— Járványos betegségek. Mint halljuk a himlő és difteritisz megint nagy mérvben grasszál városunkban. A hatóság a kellő intézkedést megtette, de eddig eredményét nem látjuk.

— Lopás. Törösvárról írja tudósítónk, hogy ott mult hó 31-én két bivalyt lopott el egy pásztor a faluvégén lakó Petrikás György istállójából. A házőrző kutyát megmérgezte, a deszka istálló kertre néző oldalát kibontotta és zajtalanul odébb állt a bivalyokkal, eddig még nem akadtak nyomába.

— Új orvosi állás. A sárkányi járás főszolgabírája 4049 lélekszámú vledényi körben az ujonnan rendszeresített kör-orvosi állásra pályázatot hirdet és az ezen állást elnyerni óhajtok felhivatnak, hogy képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket f. évi november hó 27-ig d. u. 5 óráig a sárkányi főszolgabírói hivatalhoz annál is inkább adják be, mert későbbben beérkező folyamodványok nem fognak tekintetbe vétetni. Javadalmazás: 1600 korona évi fizetés és 400 korona lakbér, mely összeg az állampénztárból utólagosan fizetetik, továbbá a szabályrendeletileg megállapított díjak. A körorvos jogosult a jegyzői nyugdíjintézetbe belépni. Házi gyógyszerár engedélyezése kilátásba van helyezve. Köteles azonban a körorvos Szunyogszék községet hetenként 2-szer rendszeresen meglátogatni és a vagyontalan betegeket ingyen gyógykezelné. A román nyelv ismerete nélkülözhetetlen. A megválasztott körorvos köteles állását 8 nap alatt elfoglalni. A választás 1907. december hó 1-én délelőtti 9 órakor fog megtartani Vledény község irodájában.

— Magyar otthon. Elsőrangú penzió a város központjában. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett szobák külön bejárattal, villanyvilágítással. Rézágak, fürdők kitűnő konyha. Olcsó árak, Főherceg Sándor utca 30. sz. Budapest.

Ez se rossz! Egyik szegedi ujságban olvastuk az alábbi színházi „pikantériát.“ A vörös talár. Vannak még kedves ötletek a világon! Kiváltképpen a színházban teremnek ilyenek. Ott figyelmes, ötletes és bájos a gondolkodásmód, ott kedvesek az emberek, ott vendégszerető még a műsor is. Most, amikor a bírák országos gyűlést rendeznek Szegeden, a színház is kitesz magáért és előadja diszeldadásul — A „vörös talár“-t. Tetszik tudni: mi „a vörös talár? Brieux Eugén hatalmas támadása, vádirata a bírói karnak. Bemutatja stéber bíróit, a szivtelen vizsgálóbírókat, a kapaszkodó ügyészt! — mert bizonyos, hogy a francia bírói kar nagy tömegében ilyen típusok is akadnak. Hogy „A vörös talár“ nem ünnepi darab a bírák gyűlése alkalmából, azt talán vitatni sem kell. Vajjon mi lenne, ha a bankigaz-

gatók gyűlése alkalmából „A pajkos diákok“ Gerey Jeremiását, a szivtelen uszorást mutatóknak be, a háztulajdonosok gyűlésének estélyén „A fősvény“ Harpogonjában gyönyörködtetnék őket és ha a színigazgatók gyűlése alkalmából „A szabin nők elrablása“ kerülne színre? Ugy-e nem tetszenék az sem? Bizony a színház jobban megválogathatná ünnepi darabjait és tapintatosabb is lehetne... Ez jó, ez nagyon jó!

— **A vasárnapi munkaszünet és a szeszárúsítás szabályozása** Gróf Andrassy Gyula helügyminiszter szerdán egy küldöttség előtt kijelentette, hogy a kormány a vasárnapi munkaszünet illetőleg a vasárnapi szeszárúsítás kérdésének rendezésével komolyan foglalkozik s ezt ezt a kérdést legközelebb országosan és egységesen szabályozza.

— **Természetes, folyékony, vegyileg legtisztább szén-savat** a világhírű buziásfürdői természetes szén-savas forrásokból szállítanak a kartellen kívüli Muschong-Buziásfürdői szén-savművek. Ipari célokra szükségelt nagyobb mennyiségek biztosítása már most ajánlatos.

— **A postások helyzetének javítása.** A most beterjesztett költségvetésben a posta-, távirtda és távbeszélő kiadásai 4.301.200 K. emelkedést mutatnak. Ezt a jelentékeny többkiadást a személyzetet megillető személyi pótlékok előirányozása, a személyzet előmeneteli viszonyainak javítása s a forgalom emelkedése idézi elő. Ez utóbbi körülmény egyébként 618 új állás rendszeresítését is szükségessé teszi, ami a dologi kiadásokra az általános áremelés áremelkedés s a postamesterek illetményeinek szabályozása, amivel ugyancsak régi és jogos sérelmek orvosoltatnak.

— **Az „Országos Nemzeti Vadásztársaság“** Fogaras vármegyében circa 150.000 hold vadászterületet bérel. A vadásztársaság célja kettős u. m. vadászati és hazafias. Vadászati célja az, hogy azon vidéken, amelyen területet bérel, az elhanyagolt vadászati viszonyokat fellendítse, hasznos vadat tenyésztesse és telepíttessen, az orvvadászat ellen küzdjön s a vadászatot annak igazi és nemes fogalma szelint gyakorolva példát nyújtson. Hazafias célja a vadászattal kereskedő külföldi irodák s magánosoknak a hazai vadászberletekből való kiszorítása, hogy a mutatók hasznát ne a külföldi irodák, hanem maguk a területtulajdonosok — községek és magánosok — kapják, a közvagyonosodás elősegítése, a hazafias kultúra terjesztése. Fogaras vármegyében mind a két céljának megfelelően működni helye volt. Alig vetette meg társaságunk Fogaras vármegyében a lábát s alig kezdte meg a kezdet nehézségeivel küzdve az ottani zilált vadászati viszonyok rendezését, a közvagyonosodás terén máris megtermette hasznos és gazdag gyümölcsét, mert az eddigi 3—4 koronás vadászberék 3—400 koronára szöktek fel nem megvetendő évi jövedelmi többletet nyújtva a községeknek. Sokat tett a társaság, de az anyagi körülmények nehézsége teljes erejének kifejezésében megakadályozta. Ennek sanálása érdekében fordulunk kérelmünkkel Nagyságos Alispán Urhoz. A vadásztársaság Fogaras vármegyében csak zerge területet óhajt bérelni, tehát neki csak az ugynevezett *havasi* területekre van szüksége. Kénytelen volt azonban drága pénzen — megfosztva az ottani vadászokat a vadászterületektől — a községek egész határát bérbe venni nagy ellenszenvet keltve

ez által maga iránt. Ez az eljárás sem a vármegye közönsége, sem a község, sem a vadásztársaság érdekeinek nem felel meg. A vármegye közönsége ily módon meg van fosztva vadászterületeitől s attól a lehetőségtől, hogy erdejében a *dúvadakat* kénye-kedve szerint pusztítsa. A vadásztársaságnak nyakába van varrva drága pénzen 100.000 holdnyi olyan terület, amelyet nem használ, céljának nem felel meg, felügyeltetni mégis kell s a mi csak arra jó, hogy a vagyonát apassza s ellenségei számát gyarapítsa. A társaság célja oly zerge területet berendezni, mely egész Magyarországnak mintául szolgálhatna, kiállná a versenyt a stájer és tiroli területekkel is. A hazafias kultúra érdekében célja, ha megerősödik, óvodákat alapítványokat létesíteni. Célja Fogaras vármegye vadászközönségével együtt működni céljai elérésére. Mind ezt megvalósítani csak úgy lesz lehetséges, ha a vadásztársaság vissza juttatja az erdőt és a mezőt s a községi területek ezen részeire ezentul sem árverel, visszaadván a vm. közönségének elvett jogait és területeit. *Præcedenssel a község határának hasonló ketté osztásáról Pest vármegye szolgál, hol majd minden község külön adja bérbe a nagy vad (dámvad, szarvas, vaddisznó, őz) és külön az apróvad területeit, ami csak anyagi előnyére szolgált. Az „Országos Nemzeti Vadásztársaság“ azon kéréssel fordult az alispánhoz, hogy utasítsa Fogaras vármegye községeit, hogy a jövőben e havasi területeiket külön darabban, a község határ, erdő és mezőből álló többi részétől elkülönítve, adják bérbe.*

TANÜGY.

A tanügy és a kivándorlás.

Értékes füzetet irt és adott ki Tas Ferenc mezőberényi állami polgári iskolai tanár. Tas a mai elavult keretek között mozgó tanügyünkről értekezik és figyelmetkeltő módon fejtegeti azoknak a reformoknak szükségességét.

Ez a kis füzet már csak azért is számot tarthat az illetékes körök figyelmére, mert a tanügy reformálására vonatkozó fejtegetéseket kapcsolatba hozza a kivándorlás kérdéssel és ebben a szociális vonatkozásban olyan alapigazságokra jut, amelyek egészen eredetiek s megdönhetetleneknek látszanak.

Tas nem tagadja, hogy a kivándorlás főokát rossz gazdasági viszonyainkban, fejletlen iparunkban s Ausztriával való vámközösségünkben kell első sorban keresni. De itt mindjárt rámutat arra, hogy az ember azzá lesz, amivé nevelik. S ebből a helyes alaptól indulván ki, ezt mondja Tas: „Ha azt akarjuk, hogy nemzetünk önálló és gazdag legyen, azzá kell nevelni.“

Ezt a követelményt azonban nem találja meg a középiskolákban. A gimnáziumnak és realiskolának az volna feladata, hogy az általános műveltséget nyújtson és a felsőbb iskolákra előkészítsen. A polgári iskolának céljáról Tas Ferenc szerint nem lehet beszélni, mert annak nincs sem szervezete, sem célja. A gyakorlati életben nincs különbség a középiskolák között, mert mindannyi inkább csak a hivataloknak ad emberanyagot.

Ha betekintünk a gyárakba, — azt bizonyítjuk, hogy szakiskoláink nincsenek. Mindezzel nem mondunk mást, minthogy nem nevelünk praktikus embereket. Ha új tervvel, okszerű befektetéssel, kulturális intézményekkel jövőnk elő, a konzervativizmus

azt közönyösen visszautasítja. A gazda, mivel nem ismeri a pénzügyi műveleteket és modern technikai vívmányokat, nem tudja gazdaságát jobban kihasználni, azt ipari és kereskedelmi vállalatokkal kapcsolatba hozni; nem tudja észszerű befektetésekkel a jövedelmét szaporítani. Látnivaló ezekből, hogy a mai kornak reális ismeretekre van szükség. Tehát a nemzetgazdaságtan, köz- és magánjog és pénzügytan azok a tantárgyak, melyekre a fősúlyt fektetni kell.

(Folyt. köv.)

— **Megjelent a Fischer és Társa cég (Nagyenyed, Alsófehérmegye) fa- és szőlőoltvány telepének gazdagon illusztrált legújabb árjegyzéke, amely kimerítően tájékoztat minden érdeklődőt nevezett cégnek versenyképesség felől, amelynek fa és szőlőoltvány telepe 7 évvel ezelőtt egy-egy 10 kat. holdnyi területen indult meg és hogy ma a telep 120 kat. holdnál nagyobb területet foglal el, ez kétségtelül a legfényesebb bizonyítéka versenyképességének. A Fischer és Társa cég ennélfogva minden gyümölcsfa és a legválogatottabb szőlővesszők beszerzésénél a legmelegebben ajánlható árjegyzékét bárkinek kívánatra díjtalanul megküldi.**

Kérje ingyen

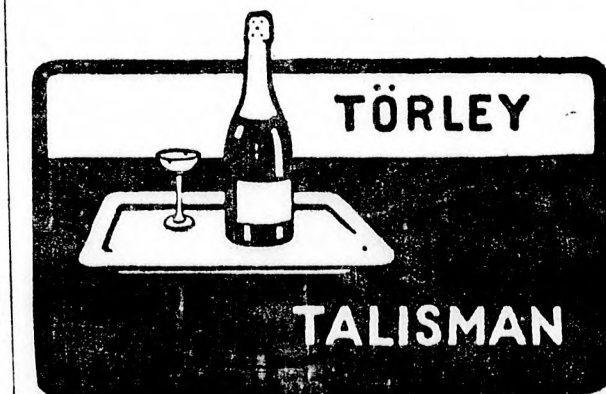
és bérmentve magyar nyelvű, gazdagon illusztrált főárjegyzékemet, 3000-nél több rajzzal, mindennemű nikkelt, ezüst- és aranyórák, valamint mindennemű szolid arany és ezüst áruk, hangszerek, acél- és bőrúruk stb.-ről eredeti gyári árban.

Nikkel remontoir óra . . . K 3.—
System Roskopf patent óra . K 4.—
Svájci ered. syst. Roskopf pat. K 5.—
Bejegyzett „Sas Roskopf“ nikkelt remontoir . . . K 7.—
Ezüst rem. óra „Gloria“ művel K 8.40
Ezüst rem. óra dupla fedéllel K 12.50
Ébresztőóra K 2.90 Konyhaóra K 3.—
Schwarzvaldi óra K 2.80 Kukóra K 8.50
Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás.
Nincsen kockázat! Becserelés megengedve vagy a pénz vissza!

Első órágyár Brűx.
KONRAD JÁNOS,
cs. és kir. udvari szállító
Brűx 1422. szám. (Csehország).

Nyilttér.

E rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő és tulajdonos:
THIERFELD DÁVID.
Szám 1638—907.

Feladasi hirdetés.

Alólírott ménesbirtok igazgatósága közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező Lupsa község határában fekvő „K“ legelő erdő üzem osztály 1—7 osztágában 203.9 kat. holdon szétszortan álló 1633 darab tölgy szálfát, mely hivatalosan 3258.75 m³ hasznofára 1804 m³ tűzifára becsültetett 2907. évi november hó 15-én d. e. 11 órakor Fogarason a m. kir. állami ménesbirtok igazgatóságának

hivatalos helyiségében, zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár 7-6769 kor. 16 fillérben állapított meg, melyen alul a faanyag eladatni nem fog.

Utóajánlatok el nem fogadtatnak. Az ivenkint 1 kor. bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatokban az ajánlott összegnek számmal és betűvel szabatosan kell kifejezve lennie s a zárt ajánlat azzal a záradékkal látandó el, hogy a versenyző az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magára nézve kötelezőnek elismeri. Minden zárt ajánlatnak tartalmaznia kell a 10% bánatpénzt készpénz vagy ovadékképes papirokban.

Az árverési és szerződési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők a komáromi g. kerület intézőségénél és a sárkányi m. kir. erdőgondnokságnál.

Fogaras, 1907. október hóban.

A fogarasi m. kir. állami ménesbirtok igazgatósága.

N. B. Kihasztnálási határidő 1910. december 31.

Iroda áthelyezés!

GOLDBERGER A. V.

cég tisztelettel értesíti m. t. ügyfeleit, hogy 35 év óta fenálló

hirdetési irodáját

(jelenleg Budapest, IV. Váci-utca 20. sz.)

1907. évi november hó 10-én saját házába

Budapest, IV., Molnár-utca 38. sz.

helyezi át.

Hirdetések felvétele a világ összes lapjai és naptárai részére.

K Ö H Ö G É S !

Ki ezt figyelmen kívül hagyja, — önönmaga ellen vétkezik. —

Kaiser-féle

Mell-cukorka

a 3 fenyővel.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva: köhögés, elnyálkásodás és rekedtség ellen.

4512 hitelesített bizonyítvány tanúsítja, hogy megtartják azt, amit ígérnek.

40 és 20 filléres csomagokban kaphatók:

Hermann P. János, Kontesveller Károly, Steinbargi Pildner Frigyes urak gyógyszerházaiban, FOGARAS.

Visszelárusítók kerestetnek!

Harisnya nélküli petroleum izzóvilágítás!

5% olaj megtakarítás.

Korommentes!

Szagtalan!

Robbanásmentes!

Eltörhetlen!

Lámpaátalakítás fölösleges.

10" = 1 Kor. 75, 14" = 2 Kor. --, 16" = 2 Kor. 30.

Utánvétel és postadíjmentes!

Átnézet díjtalanul!

Petroleum-Glühlicht-Industrie Kronach

(B A Y E R N.)

Visszelárusítók kerestetnek!

Egy 2-3 középosztályt
végzett fiu

tanulónak

FELVÉTELEK

THIERFELD DÁVID könyvkereskedésébe.

Egy 2-3 középosztályt
végzett fiu

tanulónak

FELVÉTELEK

THIERFELD DÁVID könyvnyomdájába.

HAZAI GYÁRTMÁNYU KÜLÖNLEGESSÉGEK
valamint valódi angol, scot, stb.

Gyapju szövetek

Legnagyobb választék.
Minták azonnal bérmentve.

Lischka József

posztóraktára,

BRASSÓ.

Posti Magyar Kereskedelmi Bank nagyszombeni fiókja

Alapított: 1841-ben.

Nagypiac 2. szám.

Alapított: 1841-ben.

Alaptőke és tartalékalapok 92 millió korona.

Betétek elfogadása takarékpénztári könyvecskékre folyó számlára és pénztári jegyekre.

Értékpapírok, idegen pénzek, ércpénzek vétele és eladása.

Értékpapírok átvétele őrzésre és kezelésre.

Kölcsönök nyújtása értékpapírokra mérsékelt kamat mellett.

Szelvények és kisorsolt értékek beváltása.

Bel- és külföldi váltók és utalványok leszámítolása, illetve vásárlása.

Katonai házassági óvadékok beszerzése.

Sorsjegyek árfolyamvesztés elleni biztosítása.

Tűzsdei megbízások teljesítése.

Tőkebefektetésre különösen alkalmasak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 4% és 4 1/2% adómentes záloglevelei és községi kötvényei, melyek a közigazgatás minden ágazatában biztosítésként és bányapénzült elfogadhatnak. Ezen óvadékképes záloglevelek és községi kötvények árvapénzek elhelyezésére, valamint katonai házassági óvadékokra alkalmasak.

Minden a bank és takarékpénztári üzlettel kapcsolatos ügyben úgy szóbeli, mint írásbeli uton díjmentes felvilágosítás.

Hirdetések felvételnek
a lap kiadóhivatalában.

A készlet gyorsabb el-
adhatása miatt

Gaspari Frigyes

és Társai

Medgyes, Nagyküküllöm.

faiskolái

leszállított áron ajánlják
összes faiskolai cikkeiket u. m.:
magonoz, kőmagu és csontár
gyümölcsfákat, pöszméte és ri-
biszke cserjéket, málnákat, földi-
epret, díszcserjéket, gyümölcsfa
vadoncokat, sövénynek valót,
tülevelű fákat, rózsafákat stb.

Arjegyzék kívánatra bérmentve.

2-16

TÖRÖK szerencséje ÖRÖK.

Főülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 32 millió koronánál több nyereményt fizettünk ki nagybecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt és pedig:

kétszer a **600.000** koronás nagy jutalmat, a főnyereményt, a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt továbbá 6 á 100.000, 4 á 90.000, 3 á 80.000, 3 á 70.000, 5 á 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 21-ik új magyar osztálysorsjátékában rövid 5 hónap alatt összesen

16 millió 457.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

A hónap melyik napján született?

Rendeljen nálunk oly sorsjegyszámot, mely születésnapja, vagy azon nap mellé van jegyezve, amelyen különös eseményeknek volt részese.

Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma
1	100690	7	109511	12	3216	17	13148	22	12116	27	101905
2	2899	8	92168	13	100914	18	92654	23	107285	28	92777
3	101912	9	105351	14	109637	19	106723	24	92781	29	13230
4	93417	10	79788	15	93317	20	91386	25	8818	30	90370
5	109717	11	90359	16	105041	21	101497	26	106917	31	105371
6	16598										

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy 1 kor. 50 fill.; 1/4 eredeti sorsjegy 3 kor. — fill.

1/2 „ „ 6 kor. — fill.; 1/1 „ „ 12 kor. — fill.

A sorsjegyeket utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervzet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb **november hó 21-ig**, hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfognak és az első osztály huzása már folyó évi **november hó 21.** és **23-án** lesz.

TÖRÖK A. és T.S.A.
BANKHÁZ R.T. BUDAPESTEN. Sürgőnyelm: TÖRÖKÉK BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.
Főáruházunk osztálysorsjáték-üzletei: I. Központ: Szervita-tér 3/a saját palotánkban. II. fiók: Váci-körút 4/a. III. fiók: Teréz-körút 46/a.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

Brassóban.

Fogarasra kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarasra.